

Pere d'Aragó, germà d'Alfons *el Benigne*; en Guiu Terrena, que defineix com a «aristotelisme extremat»; en Francesc Eiximenis («jurisconstitucionalisme franciscà»); en Nicolau Eimerich, l'intransigent; en sant Vicent Ferrer, en els juristes, en els que l'autor anomena els adoctrinadors, entre els quals admet des de l'infant Joan d'Aragó fins a Jaume Roig i Rois de Corella, tots units pel sol lligam d'haver-se ocupat de qüestions morals; en el «tiranicidista» fra Cristòfor de Gualbes, en el cardenal Margarit, en Joan de Palomar.

Aquest és el teixit de l'obra, distribuït en aquesta forma en capítols, avalorat amb nombroses i denses notes a peu de plana, exponent de l'esforç de preparació de l'autor. Afegim que l'exposició enllaça la docta exposició del professor (el Sr. Elías de Tejada ho és de Filosofia del Dret a la Universitat de Sevilla) amb un lirisme que es difon per tot el llibre i que és fruit de l'entusiasme de l'autor pel tema de la seva obra. Aquest corrent de lirisme la vivifica tota, i sols de tant en tant potser mena l'autor a alguna deformació o alteració, lleus en general, de fets o de paraules. A vegades voldríem una més rigorosa adaptació d'uns i altres a la realitat. És clar que són tants els fets i els esments, que difícilment podria deixar de caure's alguna vegada en aquestes tergiversacions. Més gruix pren, però, i cal que l'assenyalem, la inclusió, encara, del *Llibre de la Saviesa* entre les obres de Jaume I, i la consideració de l'obra del *Llibre dels Feyts d'armes de Catalunya* com a obra autèntica del segle xv i de Bernat Boades, tot i la coneixença, manifestada en les notes, de la impugnació del Sr. Coll i Alentorn.¹ Diguem, d'altra banda, que, gràcies al lirisme que alguna hora el traeix, el Sr. Elías de Tejada arriba altres vegades a expressions felices, a precises qualificacions, a definicions exactes. I l'una cosa bé compensa l'altra.

Ferran SOLDEVILA

«*Romance Studies*», Presented to WILLIAM MORTON DEY ... on the Occasion of his Seventieth Birthday, by His Colleagues and Former Students. Edited by URBAN T. HOLMES, JR., ALFRED G. ENGSTROM and STURGIS E. LEAVITT. Chapel Hill, [The University of North Carolina], 1950. 200 pàgs.

Aquesta miscel·lània és un just homenatge al qui és cap del Departament de Llengües Romàniques de la Universitat de Carolina del Nord des de la seva creació: el professor William M. Dey. La creixença del departament des de la seva formació, l'any 1909 — quan l'antic Departament de Llengües Modernes fou convertit en dos, el d'Alemanys i el de Llengües Romàniques —, fins al 1949, és evidenciada en el treball d'HUGO GIDUZ, *Romance Languages in North Carolina (1909-1949)* (69-71). La tasca del professor Dey i les seves publicacions són donades al davant del volum (9-11).

A part d'un treball d'indole folklòrica general, *Mark the Boat*, per R. S. BOGGS (43-47), que estudia les característiques del conte del qui féu un

1. Fa la impressió que el Sr. Elías de Tejada no va conèixer fins al darrer moment aquest treball i no va gosar o no va poder suprimir els passatges que hi fan referència, que és el que hauria calgut fer.

senyal a la barca per a marcar un indret determinat del mar, tots els altres articles concerneixen la Romanística, una gran majoria dels quals — divuit — versen sobre temes d'història i crítica literària.

Onze treballs fan referència a la literatura francesa: ROGERS DEY WICHARD (*A Note on the Identity of Marie de France, 1177-1181*), dóna algunes indicacions que concorden amb la teoria d'U. T. Holmes, Jr., encara no demostrada totalment, que Marie de France ha d'identificar-se amb Marie de Beaumont; *The Dominican Rite and the Judaeo-Christian Theory of the Grail*, per URBAN T. HOLMES, JR. (95-98), assenyalava el parallelisme entre el Conte del Graal de Chrétien de Troies i el ritu dominicà de tenebres del Dijous Sant, dintre la línia contemporània de transmutació de símbols de l'Antic Testament en altres de cristians; ROBERT G. LEWIS (*A Comic Enchantment in the «Perceforest», 125-127*) cita un exemple on, per mitjà de la màgia de tipus burlesc, es deixa en suspens un episodi per a poder-lo reprendre després; en *A Defense of the Renaissance «Gentilhomme Champêtre»*, W. L. WILEY analitza el poema publicat per Nicolas Rapin l'any 1583, contrari als corrents cortesans de l'època (185-190); JOHN CORIDEN LYONS considera que les regles del classicisme, que fins i tot en el temps de Boileau no eren acceptades per tothom, troben una gran oposició a França, sobretot durant les dècades immediatament precedents a 1660 i, per a il·lustrar aquest fet, en *Non-Classical French Criticism in the Mid-Seventeenth Century: Charles Sorel and his «Bibliothèque française» (131-136)*, examina aquesta obra, escrita i madurada de la tercera a la cinquena dècada del segle, i en treu la conclusió que Sorel era un eclèctic, que acceptava el classicisme com un dels criteris vàlids per a la valoració literària, però no creia que les obres que no s'hi adapten haguessin d'ésser necessàriament inferiors o censurables, la qual posició és considerada pel Sr. Lyons com a representativa de la primera meitat del segle XVII francès; RAYMOND N. ANDES, a *Rationalization and Realization in the Characters of Racine (21-25)* estudia aquests dos processos mentals en els personatges del dramaturg; al llarg de la seva nota sobre *Jean-Jacques Rousseau and Anatole France (101-103)*, H. R. HUSE fa una sumària anàlisi de llurs filosofies i arriba a la conclusió que són absolutament oposades; ALFRED G. ENGSTROM (*Lucretius and «Micromégas», 59-60*) suggereix que la idea primera de Voltaire en crear les figures del gegant Micromegas i el seu nan Saturn pot haver estat suggerida per un passatge del *De rerum natura*; JOHN A. DOWNS troba *A possible source of Hugo's «Three Ages of Poetry» (51-55)*, en l'*Allgemeine Theorie der schönen Künste*, del suís Johann Georg Sulzer, a través de l'article «*Poesie (art de la parole)*» del *Supplément de l'Encyclopédie*, vol. IV (1777), que n'és traducció d'un dels assaigs; a *Preconception of Reality, and Abulia, in Nineteenth-century French Decadent Literature (153-161)*, JAMES M. SMITH analitza l'abúlia de bon nombre d'escriptors francesos, des de Baudelaire a Gide, i l'atribueix al fet que s'han allunyat massa de la realitat en preconcebre-la i han esdevingut, així, víctimes de la introspecció; JACQUES HARDRÉ creu que l'actual popularitat de Péguy és deguda a la seva creença que els francesos són la raça elegida i preferida de Déu (*Charles Péguy et la mystique française, 81-85*).

També hi ha cinc articles dedicats a la literatura castellana: JOHN E. KELLER, en un dels treballs més extensos i interessants del volum (*Elements of White Magic in Mediaeval Spanish Exempla, 107-115*), analitza bon nombre d'exemplis medievals, on troba la màgia força ben representada, tant amb temes que procedeixen de l'exterior com amb d'altres d'autòctons, tots els quals

apareixen classificats en tipus seguint la divisió de Thompson; STURGIS E. LEAVITT es pregunta *Did Calderón Have a Sense of Humor?* (119-121) i, després de dir que els *graciosos* del dramaturg espanyol són mediocres i que aquest autor no té vena còmica, cita l'excepció de *La dama duende*, el *gracioso* de la qual, Cosme, és un dels millors del seu gènere i creu que, a judicar per aquesta obra, hom diria que Calderón és el més gran humorista de l'Edat d'Or; *A Comment on Luzán's Observation on the Spanish Comedia* (29-31), per J. WORTH BANNER, puntualitza com Luzán, malgrat criticar severament la comèdia de l'Edat d'Or, en reconeixia el valor; STERLING A. STOUDEMIRE (*A note on Scott in Spain*, 165-168) assenyala l'òpera italiana com un dels vehicles de la influència de l'escriptor escocès en la literatura espanyola; NICHOLSON B. ADAMS precisa el plagi que Larra féu de *Les adieux au comptoir*, de Scribe i Mélesville, en *A Note on Larra's «No más mostrador»* (15-18).

Les literatures sud-americanes hi són representades per dos articles: *Two Notes on Enríque Amorim, Uruguayan «Cuentista» and Novelist* (35-39), per L. L. BARRETT, una sobre les *quitanderas*, personatges creats per Amorim, que no han existit mai en la pampa, encara que sí al mitjà oest nord-americà, i l'altra sobre l'ús que fa l'escriptor uruguai del seu propi material de creació; i en l'únic article sobre literatura en llengua portuguesa, *The Critics and «O Missionario»* (171-174), DON H. WALTHER analitza la poca consideració que, malgrat la seva importància, els crítics de la literatura brasilera han donat a *O Missionario* d'Inglés de Souza, des de la publicació d'aquesta novella el 1891 fins a l'aparició de la seva tercera edició l'any 1946, fet que marca un nou període en la valoració de l'obra, considerada pel senyor Walther com una de les millors creacions de la narrativa naturalista brasilera.

Les contribucions de tema lingüístic són sis, de les quals tres estan dedicades al francès, dues al castellà d'Amèrica i una al provençal. ROSALYND GARDNER (*A Note on Old French «bliaut»*, 63-65) proposa l'ètim BRITELT o BRIDELT, participi passat del verb BRITELN o BRIDELEN, de l'alt alemany antic, per al francès *bliaut*, *blialt*, prov. *blial*, *blidal*, *bliau*, *brizaut*, esp., port. [caldria afegir cat.] *brial*; MARION A. GREEN (*A Note on the Word «fauve» in Old French*, 75-77) relaciona el significat de *fauve* amb el valor pejoratiu que hom assignava al groc durant l'Edat mitjana; en el tercer article lingüístic de tema francès, WILLIAM S. WOODS interpreta «*Serrazins espans*» in the *Roland vv. 269, 612, 2828* (193-196) com a 'sarraïns espanyols' tenint present que aleshores Hispània era la terra peninsular habitada pels moros. Dels dos estudis sobre l'espanyol d'Amèrica, un d'ells és sobre *The Use of «Vos» in Panamanian Spanish* (145-149), i STANLEY L. ROBE hi analitza l'ús i distribució de *vos* en funcions de segona persona del singular; l'altre versa sobre trentacin *Louisiana-French Loan Words for 'Water-Fowl' in the Spanish of St. Bernard Parish, Louisiana* (139-142), per RAYMOND R. MACCURY. Finalment, en la nota *A Troubadour Lesson in Practical Semantics* (89-92), ELLIOT DOW HEALY estudia el prov. *franc* en les seves diverses accepcions.

La col·lecció té, en conjunt, força interès i és publicada acuradament.²

Jordi CARBONELL

1. Els dos exemples de «os casaréis» (147²², 148³⁶) no corresponen a l'ús que hom analitza en l'article.

2. Llàstima, però, que hi manquin accents i ç, sobretot als títols.